27. maj 2026
Ref.: Anne Bjerggaard
Sagsnr.: GEO-2025-08916
Dokumentnr.: 9217128

Varde Kommune

SAVE-screening af Grærup Havvej 2A og 2B, bygning 72 og 71

SAVE-Bygningsregistrering: Ny Screening

Kortlægning og registrering af bevaringsværdier

IDENTIFIKATION	Oprindelig Registreringsdato Aldrig	Ny vurderingsdato 27/5/2026

Kommune Varde Kommune	Kommune nr. 573	Post nr. 6840	By Oksbøl
Adresse Grærup Havvej	Hus nr. 2A og 2B	Bygnings nr. 71 og 72	
Landsejerlav Skødstrup By, Ål	Matrikel nr. 16s	Ejendoms nr. 9277828	Zone Landzone
Planoplysninger Kommuneplan 2025 16. Oksbøl.			
Betegnelse Stampemølle			
Bygningstype Traditionelle muret længehuse med stråtag placeret som 4 længer			

Vurdering	
Arkitektonisk værdi 4	Begrundelse Traditionel stråtækt firlænget gårdbebyggelse bestående af fire længer med stråtag. Stuehuset består af 19 fag og har helvalmet gavl mod vest med en arkengavl med luge samt halvvalm mod øst. Langs vejfacaden er stuehuset forsynet med en arkengavl placeret omtrent midt på facaden. Den nordlige længe er sammenbygget med den vestlige længe, som igen er sammenbygget med stuehusets nordfacade. Den østlige længe ligger frit og er ikke sammenbygget med de øvrige længer. De øvrige længer fremstår med helvalmede tage, hvor de ikke er sammenbyggede. Stuehuset og den vestlige længe er indrettet til beboelse, mens de øvrige længer fremstår med porte og mindre vinduesåbninger, der understøtter det oprindelige driftspræg. Stuehuset har mod vejen vinduer med fire rammer. De øvrige længer har vinduer med to rammer samt vinduer i varierende formater og materialer.
Kulturhistorisk værdi 3	Begrundelse Stampemøllen har kulturhistorisk værdi som et vidnesbyrd om områdets tidlige erhvervs- og landbrugshistorie. Stedet fungerede oprindeligt som stampemølle, hvor bønder fra blandt andet Ho og Vejers fik stampet og valket uldne tekstiler ved hjælp af vandkraft fra det nærliggende vandløb. Møllens placering ved både vandløb og vej afspejler de funktionelle krav, der var knyttet til denne type virksomhed. Den oprindelige møllefunktion kan i dag kun i begrænset omfang aflæses, da vandløbet er rørlagt, og møllehjulet ikke længere eksisterer. Derimod kan bygningens historiske betydning fortsat aflæses i dens størrelse, markante fremtræden og placering tæt ved vejen, hvilket vidner om en bygning med en særlig funktion i lokalområdet. Stampemøllen repræsenterer en relativt sjælden bygningstype i Danmark. Antallet af bevarede stampemøller er begrænset, og bygningen har derfor en særlig kulturhistorisk værdi som vidnesbyrd om tidligere tiders vanddrevne produktion og håndværk. .

	Stedet fik yderligere kulturhistorisk betydning, da Krigsministeriet i 1929 erhvervede Stampemøllen og de omkringliggende arealer som grundlag for etableringen af Oksbøllejren. Selvom bygningen senere blev anvendt som kommandantbolig, er det især dens placering, volumen og traditionelle bygningsform, der i dag bærer fortællingen om dens oprindelse og særlige rolle i områdets historie
Miljømæssig værdi 3	Begrundelse Stampemøllen har en væsentlig miljømæssig værdi som et markant element i landskabet. Bygningen ligger helt ud til vejen og fremstår som et tydeligt orienteringspunkt ved indkørslen til Oksbøllejren. Bag bebyggelsen danner bygningerne et afgrænset gårdrum, som bidrager til oplevelsen af et historisk anlæg med en klar indbyrdes sammenhæng. Den markante placering ved vejforløbet og ved lejrens hovedindgang har gennem mange år gjort Stampemøllen til et velkendt pejlemærke og identitetsskabende element i området.
Originalitet 4	Begrundelse Stampemøllen fremstår, trods løbende ombygninger gennem tiden, fortsat med en høj grad af originalitet i sin hovedform. Bebyggelsens øst-vest-orienterede stuehus med valmet stråtag og murede facader er på et tidspunkt blevet udbygget mod vest. Stuehuset har mod vejen bevaret sin facade i blankt murværk, mens den øvrige del af bebyggelsen enten er pudset eller skuret. Bygningens volumen, tagform og proportioner er i det væsentlige bevaret og giver fortsat et godt indtryk af det historiske anlæg. Gårdanlægget er formodentlig opført over en længere årrække, hvor den vestlige del af stuehuset sandsynligvis er tilføjet i sidste del af 1800-tallet. Den oprindelige anvendelse som stampemølle kan dog ikke længere aflæses i bygningen. Mod vejen er de hvide trævinduer bevaret, og de murede stik over vinduesåbningerne fremstår fortsat intakte. Dørenes placering er ligeledes bevaret. Originaliteten er dog svækket ved, at flere vinduer på bagsiden er udskiftet til plastvinduer med kraftige sprosser, ligesom der er opført en uoriginal bagbygning, og dele af murværket er blevet fornyet. Samlet set fremstår bygningens væsentligste karaktertræk og historiske udtryk fortsat tydeligt aflæselige, på trods af enkelte senere ændringer.
Tilstand 4	Begrundelse Bygningen ser umiddelbart ud til at fremstå med enkelte revner i murværket og enkelte smadrede ruder, men uden væsentlige skader på murværk eller tag.
Bevaringsværdi 4	Begrundelse Stampemøllen har en høj bevaringsværdi som et velbevaret og karakteristisk vestjysk gårdanlæg. De største værdier knytter sig til anlæggets kulturhistoriske betydning som stampemølle og senere som pejlemærke ved ankomsten til Oksbøllejren. Den markante placering i landskabet og på stedet bygningen en stor miljømæssig værdi. Bebyggelsens struktur og tagformer og facadeudtryk er i store træk bevaret.
NOTATER	Stampemøllen er en af landets sidste

Oplysninger		
Opførselsår 1766	Til / ombygningsår -	
Anvendelse stampemølle	Ejerforhold Ejere: Forsvaret	
Ydervægsmateriale Mursten	Tagdækning Strå	
Antal etager 1	Samlet bygningsareal	Bebygget areal

Ydervæg	Sokkeltype	Byggestil

Stuehusets vejfacade er udført i blankt murværk. Øvrige facader og bygninger fremstår med pudsede eller skurede overflader. Derudover er et facadeparti beklædt med stålplader.	Sokkel forekommer enkelte steder, mens den andre steder ikke er synlig.	Traditionelle stråtækte længehuse sammenbygget til gård med flere længer omkring et gårdrum.
Tagbeklædning Stråtækket	Kviste type / antal Stuehus, bygning 1: Agengaf midt i sydfacade og vestgavl. Poprtåbning i bygning 3 har bevirket et løftet tagparti.	Gesims type / antal led -
Vinduer type / antal Stuehus: hvidmalede vinduer i træ m. 4 rammer med 1 og 2 ruder i hver. øvrige længers vinduer i varierende formater og materialer, herunder staldvinduer i jern og plastvinduer i forskellige formater.		
Døre type / antal Tofløjet fyldningshoveddør placeret centralt i stuehuset samt en fyldningsdør placeret længere mod vest i stuehusets facade mod vejen. To lavere staldøre i bygning 2. Flere en- og tofløjede træporte i bygning 3 og 4, hvoraf nogle er nyere, mens andre fremstår af ældre karakter.		Skorsten / antal 2 stk. i stuehuset, bygning 1

Situationsplan

Bygning 1

Syd facade bygning 1

Vest facade bygning 1

Sydvest facade bygning 1

Øst facade bygning 1

Nordfacade vestlig del, bygning 1

Nordfacade østlig, del, bygning 1

bygning 1: nordfacade

Bygning1, nordfacade, bygning 2 vestfacade, bygning 3, nordfacade

Bygning 2, vestfacade

Bygning 2: øst facade

Bygning 3 østfacade

Bygning 3, nordfacade

Bygning 3, sydfacade

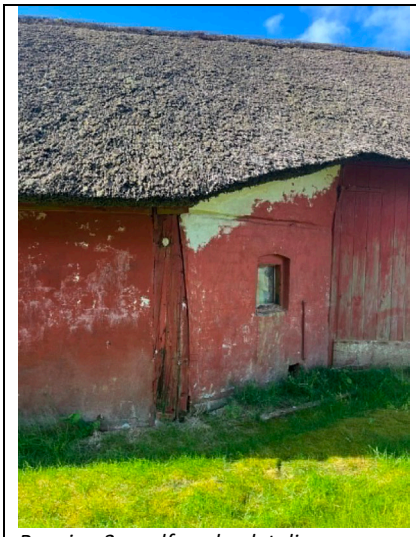
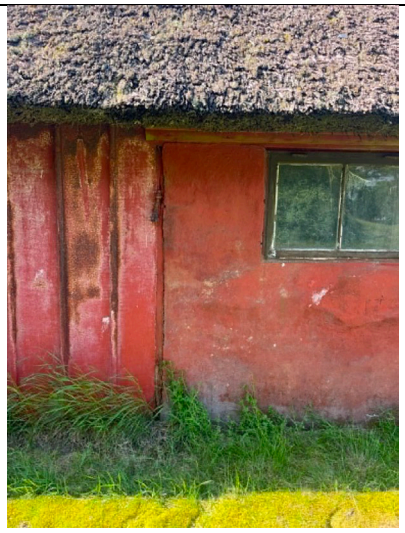
Bygning 4, sydgavl og østfacade

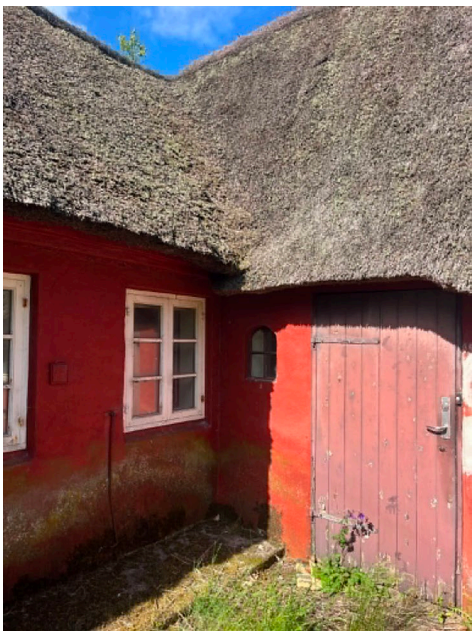
Bygning 4, Vestfacade

Bygning 4, nordgavl

Bygning 3 nordfacade, detalje

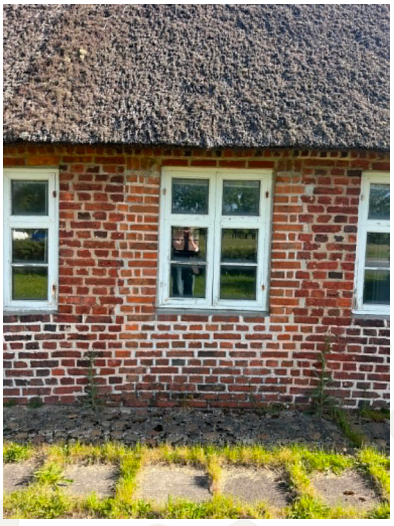
Bygning 1 og 2, østfacade

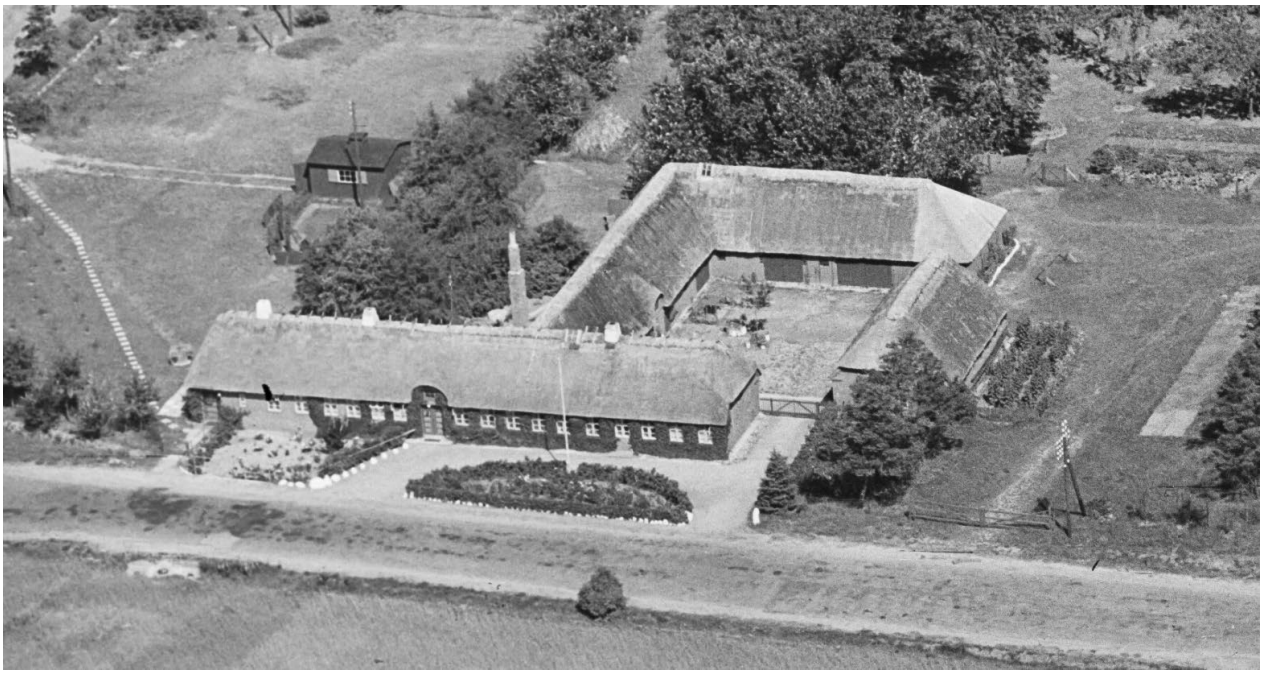

Detaljer bygning 1

HISTORISKE BILLEDER

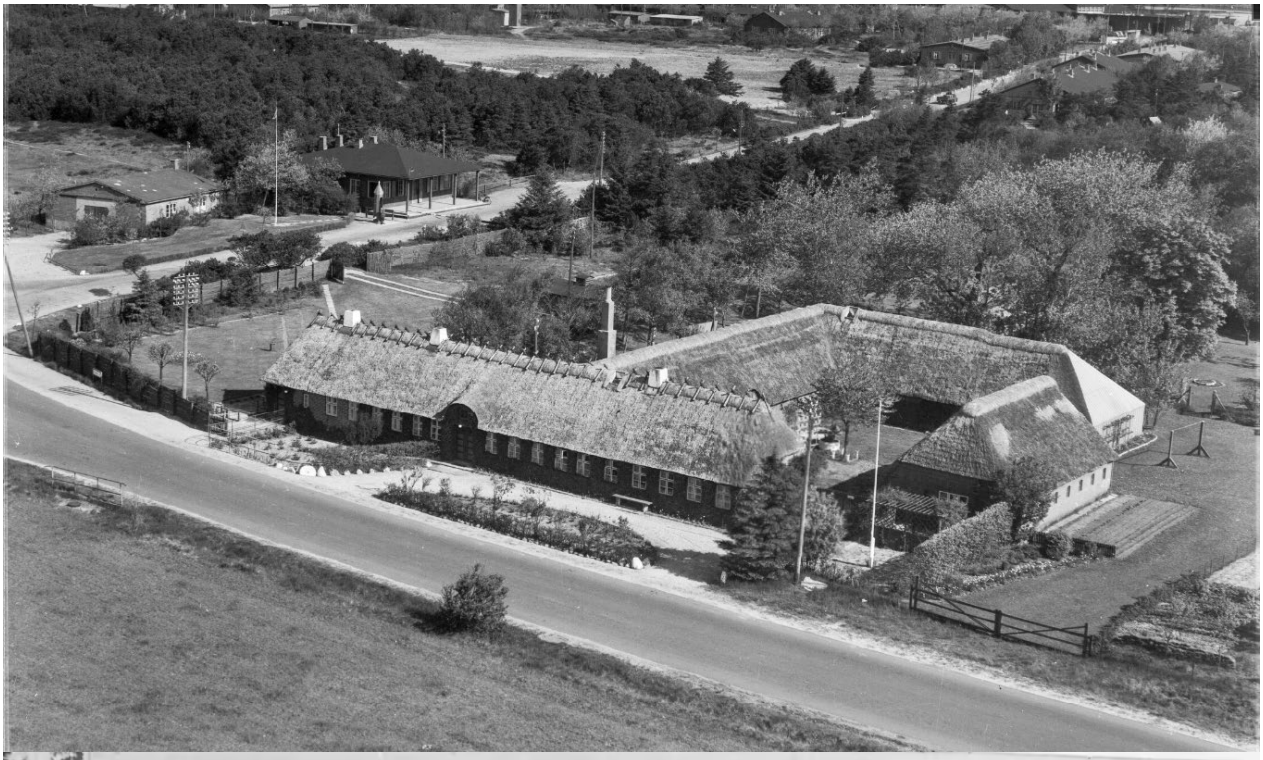
1948

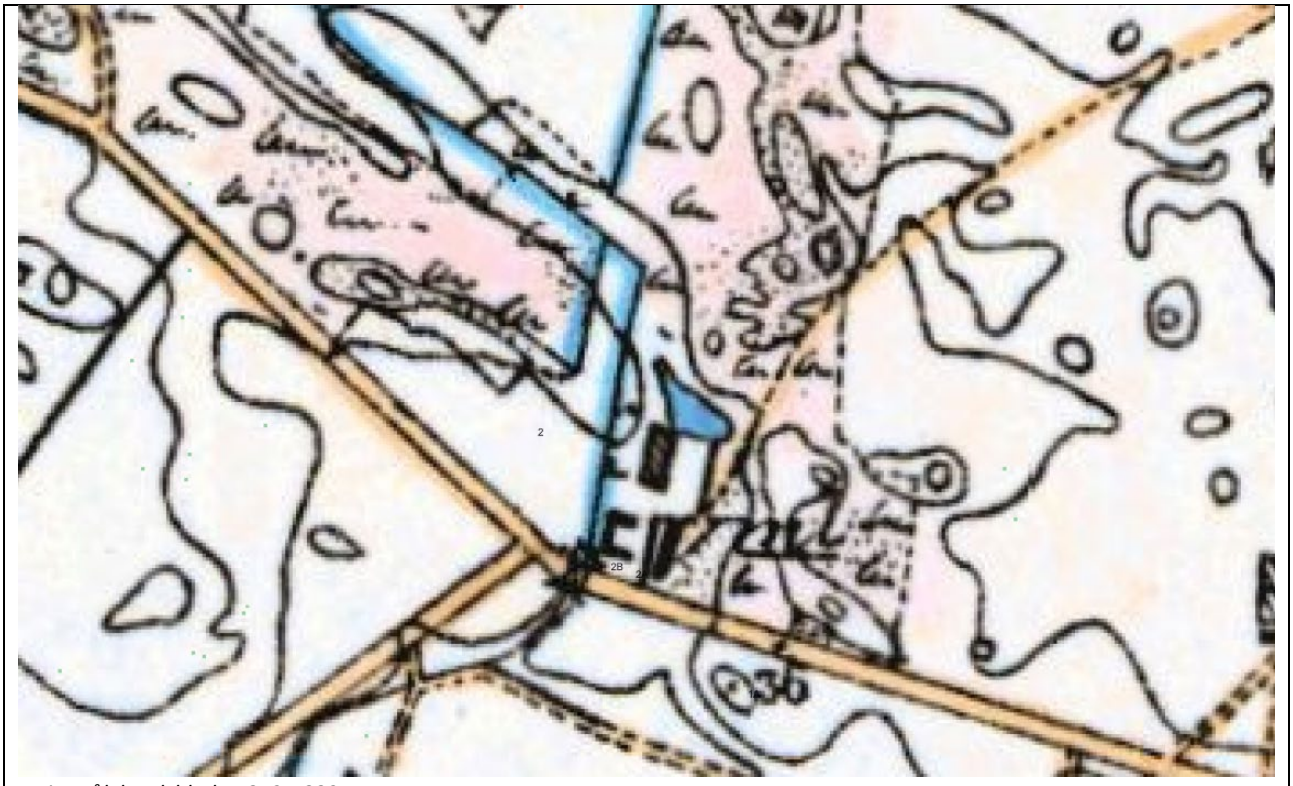
1948-52:

1956:

Høje Målebordsblade 1842-1889

Høje målebordsblade 1901-1971